

Sygn. akt: I C 628/21 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Piasecka
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Malwina Milkowska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2022 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko Gminie C.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz pozwanego Gminy C. kwotę 3.600,00 złotych (słownie: trzy tysiące sześćset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 628/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, złożył pozew przeciwko Gminie C. o zasądzenie kwoty 17.625,82 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 17.410,96 złotych od dnia 27 sierpnia 2021 roku do dnia zapłaty i od kwoty 214,86 złotych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Powód wniósł również o wpisanie zastrzeżenia w orzeczeniu kończącym postępowanie, iż na podstawie art. 1031 § 2 kc oraz art. 319 kpc w zw. z art. 792 kpc spadkobierca ponosi odpowiedzialność tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 25 lipca 2016 roku powód zawarł z K. S. umowę o pożyczkę gotówkową nr (...). K. S. nie wywiązała się z warunków łączącej strony umowy. Zaznaczył, że postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2021 roku, wydanym w sprawie I Ns 199/20, Sąd Rejonowy w Człuchowie stwierdził, że spadek po zmarłej K. S. nabyła pozwana. W związku z tym pozwana jest zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda kwoty 17.625,82 złotych, która obejmuje kwotę 17.410,96 złotych tytułem niespłaconej należności głównej i kwotę 214,86 złotych tytułem odsetek umownych naliczonych od dnia 26 sierpnia 2021 roku.

Powód podkreślił, że istnienie zobowiązania pozwanej oraz jego wysokość wynika wprost z wystawionego przez powoda w dniu 26 sierpnia 2021 roku i podpisanego przez osobę upoważnioną przez powoda, wyciągu ksiąg bankowych, jak również, że termin wymagalności dochodzonego pozvem roszczenia przypada na dzień 29 stycznia 2018 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwany – Gmina C., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości, o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych oraz o zastrzeżenie pozwanej Gminie C. prawa powoływania się w toku egzekucji zasądzonych od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości wartości spadku nabytego po K. S..

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że żądanie powoda jest niezasadne. Jednocześnie przyznał, że na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 16 kwietnia 2021 roku, wydanym w sprawie I Ns 199/20, nabyła spadek z dobrodziejstwem inwentarza, po zmarłej K. S.. Pozwana podniosła, że w dniu 4 czerwca 2021 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie, w sprawie I Ns 218/21, uwzględniając wniosek pozwanej, postanowił sporządzić spis inwentarza po K. S.. W związku z tym pozwana wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie I. O. z wnioskiem o sporządzenie spisu inwentarza po K. S.. Komornik prowadzi wskazane postępowanie pod sygn. akt Kmn 241/21.

Pozwana zakwestionowała również wysokość dochodzonego roszczenia, jak również wydruk historii rachunku kredytowego. Podkreśliła nadto, że roszczenie strony powodowej jest przedwczesne, brak jest bowiem możliwości ustalenia w jakim zakresie pozwana ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe K. S., o ile w ogóle ją ponosi. W razie bowiem braku przedmiotów majątkowych wchodzących w skład spadku po K. S. uwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie pozostawałoby w sprzeczności z ideą dziedziczenia z dobrodziejstwem inwentarza.

W piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2022 roku powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie i jednocześnie wyjaśnił, że K. S. zawarła z powodem umowę o kredyt konsolidacyjny nr (...) w dniu 17 czerwca 2016 roku i na jej podstawie powód udzielił pożyczkobiorcy kredyt w wysokości 19.9981,07 złotych na okres 60 miesięcy. Zaznaczył również, że całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosiła 25.455,12 złotych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z K. S. w dniu 25 lipca 2016 roku umowę o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie której pożyczkobiorcy udzielono pożyczki w wysokości 2.222,22 złotych. Pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić pożyczkę wraz z należnymi odsetkami umownymi w 20 równych ratach kapitałowo – odsetkowych płatnych nie później niż od 25 dnia każdego miesiąca na zasadach i warunkach określonych w dalszych postanowieniach umowy. Udzielone zobowiązanie miało zostać przeznaczone na dowolny cel konsumpcyjny w wysokości 2.000,00 złotych – całkowita kwota pożyczki oraz zapłatę kosztów pożyczki – prowizji od udzielonej pożyczki w wysokości 222,22 złotych.

Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę na dzień zawarcia umowy wynosiła 2.321,08 złotych i obejmowała całkowitą kwotę pożyczki – 2.000,00 złotych oraz całkowity koszt pożyczki, który na dzień zawarcia umowy, naliczony szacunkowo wynosił 321,08 złotych. Na całkowity koszt pożyczki składały się należne odsetki umowne w wysokości 98,86 złotych oraz prowizja od udzielonej pożyczki w wysokości 222,22 złotych.

dowód z innych wniosków dowodowych: kserokopia umowy pożyczki z dnia 25 lipca 2016 roku - § 1 k. 11, § 5 k. 12.

Pożyczkobiorca – K. S. w dacie zawarcia umowy z powodem posiadała zadłużenie z tytułu zaciągniętych pożyczek/kredytów – zarówno wobec banków, jak i innych podmiotów niebędących bankami, a udzielających kredytów/pożyczek, w wysokości 60.030,98 złotych.

dowód z innych wniosków dowodowych: kserokopia umowy pożyczki z dnia 25 lipca 2016 roku k. 9.

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2021 roku, wydanym w sprawie I Ns 199/20, Sąd Rejonowy w Człuchowie stwierdził, że spadek po K. S., która zmarła 20 grudnia 2017 roku (data znalezienia zwłok) w R., ostatnio stale zamieszkiwała w R., na podstawie ustawy nabyła Gmina C. w całości z tym, że nabycie spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza.

dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 16 kwietnia 2021 roku, I Ns 199/20 k. 23.

W dniu 26 sierpnia 2021 roku powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych. Stwierdzono w nim, że powodowi przysługuje wymagalna wierzytelność wobec pozwanego – Gminy C. w wysokości 17.625,82 złotych. Wierzytelność ta wynikała z zawartej przez kredytobiorcę K. S. w dniu 25 lipca 2016 roku umowy o pożyczkę gotówkową nr (...).

Powód wezwał pozwanego do dokonania wpłaty kwoty 17.625,82 złotych, w terminie do dnia 3 sierpnia 2021 roku. Powód poinformował pozwanego, że na dzień 23 sierpnia 2021 roku zadłużenie po zmarłej K. S., wynikające z zawartych pomiędzy powodem a spadkodawcą umów wynosi odpowiednio kwotę 17.625,82 złotych z tytułu umowy o pożyczkę gotówkową nr (...) z dnia 25 lipca 2016 roku oraz z tytułu umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 17 czerwca 2016 roku kwotę 15.427,15 złotych.

Pozwany zwrócił się z prośbą do powoda o wstrzymanie postępowania z uwagi na złożony przez pozwanego do Komornika Sądowego w C. wniosek o przeprowadzenie spisu inwentarza po zmarłej K. S., celem ustalenia stanu majątku spadkowego.

dowód: wyciąg z ksiąg bakowych z dnia 26 sierpnia 2021 roku k. 24, wezwanie do zapłaty k. 27, pismo z dnia 10 grudnia 2021 roku k. 45, pismo z dnia 23 sierpnia 2021 roku k. 49, wniosek o sporządzenie spisu inwentarza k. 52, postanowienie Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 4 czerwca 2021 roku, I Ns 218/21 k. 53, wniosek o sporządzenie spisu inwentarza k. 54.

Spadek K. S. stanowiły jedynie liczne nieuregulowane zobowiązania w łącznej wysokości 81.106,26 złotych.

dowód: protokół spisu inwentarza Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 29 listopada 2021 roku, znajdujący się w aktach Kmn 241/21 k. 13 – 15.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana – Gmina C. przyznała, że na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 16 kwietnia 2021 roku, wydanym w sprawie I Ns 199/20, z mocy ustawy nabyła spadek w całości po K. S., która zmarła 20 grudnia 2017 roku (data znalezienia zwłok) w R., ostatnio stale zamieszkiwała w R. z tym, że nabycie spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza.

Zakwestionowała natomiast zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia.

Strona powodowa pierwotnie – uzasadnienie pozwu - oparła swoje roszczenie na zapisach umowy o pożyczkę gotówkową nr (...), którą zawarła z K. S. w dniu 25 lipca 2016 roku, a następnie w piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2022 roku podtrzymała swoje stanowisko w sprawie i jednocześnie wyjaśniła, że K. S. zawarła z powodem umowę o kredyt konsolidacyjny nr (...) w dniu 17 czerwca 2016 roku, na podstawie której powód udzielił pożyczkobiorcy kredyt w wysokości 19.9981,07 złotych na okres 60 miesięcy. Zaznaczył również, że całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosiła 25.455,12 złotych.

Wobec powyższego, skoro strona pozwana Gmina C. zakwestionowała zasadności i wysokość dochodzonego roszczenia, to w toku niniejszego procesu powód winien udowodnić zarówno zasadność, jak i wysokość określonej wierzytelności.

Zgodnie bowiem z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia przy tym dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontrydiktoryjności) w procesie, po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Ponadto, zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, obowiązek wskazania dowodów potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest - czy też nie jest - dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Podkreślić również należy, że zasada kontrydiktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

Zgodnie z treścią art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są, po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie.

W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę tej kategorii, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Biorący pożyczkę powinien zaś wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, przy czym obie strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W przedmiotowej sprawie powód celem wykazania zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia przedłożył umowę o pożyczkę gotówkową nr (...) z dnia 25 lipca 2016 roku oraz wyciąg z ksiąg bankowych wystawiony w dniu 26 sierpnia 2021 roku.

Z treści umowy wynikało, że K. S. udzielono pożyczki w wysokości 2.222,22 złotych, którą zobowiązała się ona spłacić wraz z należnymi odsetkami umownymi w 20 równych ratach kapitałowo – odsetkowych płatnych nie później niż od 25 dnia każdego miesiąca na zasadach i warunkach określonych w dalszych postanowieniach umowy. Natomiast w wyciągu z ksiąg bankowych powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wskazał, że przysługuje mu wymagalna wierzytelność wobec pozwanego – Gminy C. w wysokości 17.625,82 złotych oraz, że wynika ona z zawartej przez kredytobiorcę K. S. w dniu 25 lipca 2016 roku umowy o pożyczkę gotówkową nr (...).

Powód nie przedłożył natomiast, mimo oświadczenia złożonego w piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2022 roku, treści umowy o kredyt konsolidacyjny nr (...) z dnia 17 czerwca 2016 roku, na którą powołał się w tym piśmie, a na podstawie

której udzielił K. S. kredytu w wysokości 19.9981,07 złotych na okres 60 miesięcy, przy czym całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę wynosiła 25.455,12 złotych.

Brak tego dokumentu uniemożliwił Sądowi weryfikację treści postanowień umowy konsolidacyjnej, w szczególności pod kątem czasu trwania umowy, stosunków prawnych, które umowa konsolidacyjna obejmowała, kwoty jaka faktycznie została udzielona pożyczkobiorcy na podstawie tej umowy, dodatkowych postanowień umowy związanych z kosztami tego zobowiązania, okoliczności związanych z wypowiedzeniem czy też rozwiązaniem tej umowy.

Odnosząc się natomiast do wyciągu z ksiąg bankowych, to należy podkreślić, że z treści tego dokumentu jednoznacznie wynika, że dotyczy on umowy o pożyczkę gotówkową nr (...), przy czym wysokość wierzytelności w nim wskazana absolutnie nie jest przedmiotem tego stosunku prawnego. O czym świadczy przedłożona przez powoda treść umowy o pożyczkę gotówkową nr (...). Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – prawo bankowe (Dz. U. 1997 Nr 140 poz. 939 z późn. zm.) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej. Jednakże moc prawna dokumentów urzędowych, o których mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Dlatego też Sąd z tego powodu nie obdarzył walorem dowodowym wyciągu z rachunków bankowych przedstawionych przez powoda. Zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje również wyrok Trybunał Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 roku (sygn. P 7/09, opubl. w OTK-A 2011/2/12), którym uznano, że art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe jest niezgodny z określonymi przepisami Konstytucji w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 922 § 1 kc, prawa i obowiązki majątkowe zmarłej K. S. przechodzą z chwilą jej śmierci na jedną lub kilka osób, przy czym pozwana jako jedyny spadkobierca, który nabył spadek z dobrodziejstwem inwentarza – zgodnie z przepisem art. 1030 zd. 2 kc – od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe z całego swego majątku. Niemniej zgodnie z przepisem art. 1031 § 2 kc w zw. z art. 316 kpc, pozwana, z uwagi na przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza, ponosi odpowiedzialność za długi spadkodawcy, ale wyłącznie do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Niezależnie jednak od tego strona powodowa winna wykazać zarówno zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia. Skoro strona powodowa nie podołała temu obowiązkowi, to roszczenie należało oddalić w całości.

Dlatego też Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1, 1¹ i 3 kpc, który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty. Jeżeli orzeczenie to jest prawomocne z chwilą wydania, odsetki należą się za czas po upływie tygodnia od dnia jego ogłoszenia do dnia zapłaty, a jeżeli orzeczenie takie podlega doręczeniu z urzędu - za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana – Gmina C. jest stroną wygrywającą proces i była reprezentowana w toku procesu przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

Koszty procesu po stronie pozwanej stanowi wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 3.600,00 złotych, zgodnie z treścią §2 pkt 5 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804), tj. z dnia 3 stycznia 2018 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.